

Herálecká maškara pod Žákovou horou je dalším nemateriálním statkem tradiční lidové kultury

Tradiční herálecká maškara pod Žákovou horou je dalším regionálním jevem, který koncem roku 2023 rozšířil Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury Kraje Vysočina. Masopustní obchůzky v Kraji Vysočina jsou oblíbeným zvykem, v současnosti se konají zhruba v polovině obcí. Veselá lidová tradice hraje podstatnou roli v sepětí obyvatel na vesnicích, kde se dosud obvykle koná. Zároveň plní funkci společenskou a zábavní.

V Kraji Vysočina je herálecká maškara svým provedením zcela unikátní. Má poměrně dlouhou tradici, první písemný doklad pochází z přelomu 19. a 20. století. Typově ji lze zařadit mezi masopustní průvody hlineckého charakteru, které jsou zapsány na Reprezentativním seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO. Podobně jako na Hlinecku také v obchůzce v Herálci chodí pouze muži. Každá maškara má svoji neměnnou podobu, význam a funkci. Masky v průvodu jdou za sebou v ustáleném pořadí. V čele jde pasáček s krávou, za ním kráčí kašpárci, laufr se ženou, kapela, turci, kobyly, rasové, kominíci, židé, slamění a policajti.

Ráno se maškary seřadí v průvodu a odcházejí za doprovodu kapely k obecnímu úřadu. Tam na ně čeká starosta obce, kterého laufr požádá o povolení, a průvod vyráží na kolední obchůzku. Laufr se ženou vchází do domu, popřejí hospodyně a hospodáři štěstí, zdraví a následně na dvoře turci zatancují. Obchůzku masky ukončují před obecním úřadem závěrečnou písní. Večer maškary zahajují místní maškarní ples, který se koná v kulturním domě, kde proběhne i poražení krávy a následně její slavnostní oživení. Tato divadelní scénka symbolizuje konec zimy – období hladu, mrazu, nemocí a smrti – a přicházející začátek jarního období, ve kterém

se probouzí veškerá vegetace a nový život. Po oživení krávy pokračuje maškarní ples a veselí až do pozdních hodin.

Foto: společná fotografie masek a kapely

Foto: masopustní průvod

Foto: kapela s turky

- zpráva Muzea Vysočiny Třebíč, p. o.
www.muzeumtr.cz
- Foto: Petra Zelenková